

Inatsisartunut ilaasortaq
Anthon Frederiksen, Partii Naleraq
/MAANI

Asasara Anthon Frederiksen

21. april 2015
Sagsnr..2015-113849
Dok. Nr. 1942400

Qujanaq apeqquternut quligiluanut, taakkualu matuma kinguliani ataasiakkaarlugit akineqassapput:

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: paian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

- 1. Uummannatoqqami Amerika-miut eqqagarsuinik saliisimanermut atatillugu 2011-mi isumaqatigiissutit august 2013-imi allangortinneqarnera, taamanikkut Naalakkersuisuusuniit akuerineqarsimasoq danskit Naalakkersuisuinut isumaqatiginninniutigineqaqqissimava?**

Akissut: Dundas-imi avatangiisinik mingutsitsinnginnissamut iliuusissat pillugit Avatangiisinut ministereqarfiup aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni isumaqatigiissut, illit 2011-imi juunimi atsiukkat, tamatuma kingorna danskit naalakkersuisuinut isumaqatiginninniutigineqarsimangilaq. Isumaqatigiissummi illit atsiorsimasarni allassimavoq: ” *Uummannap/Dundasip Kalaallit Nunaannut utertinneqarnera pillugu suliami avatangiisinut tunngasut isumaqatigiissutikkut naammassineqarput, avatangiisinullu attuumassuteqartunik suliat naalagaaffimmit aningaasalersorneqarneri pillugit apeqqut qaqinneqaqqissinnaanani*”. Isumaqatigiissut allakkiat attuumassuteqartut allat peqatigalugit Naalakkersuisut nittartagaat aqutigalugu pissarsiarineqarsinnaavoq.

- 2. Qulaani saliinermut tunngatillugu suliamut atasumik malitseqartitsisussanik nakkutilliisut imminnut atorunnaarsinneqarsimanerat Naalakkersuisunit akuerineqarsimava? Aamma 2011-mi isumaqatigiissummut tamanna naapertuuppa?**

Akissut: Politikikkut isumaqatigiissummi allassimavoq Namminersorlutik Oqartussanit aamma Naalagaaffimmit aallartitaqarfiusumik malinnaaqatigiittussanik pilersitsisoqassasoq. Tamannalu pissasoq iliuusissat isumaqatigiissutigineqartut, ilanngullugit suliaqarnerit aalajangersimasut ingerlanneqarnerisa avatangiisitigut illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarnissaat, ingerlanneqarnerisa malinnaaffigineqarnissaa siunertaralugu. Pissutsit aningaasaqarnikkut avatangiisitigullu annertuumik pingaaruteqartut malinnaaqatigiinnut saqqummiunneqartassapput. Suliaqarnerup naammassereernerani malinnaaqatigiinni peqataasut, suliaqarnerup ingerlanneqarnera pillugu allakkiamik suliaqassapput. Paasissutissanik annertunerusunik piniarnermi isumaqatigiissut innersuussutigineqarpoq.

Taamaalilluni malinnaaqatigiit inissisimanerat atuuffissaallu politikikkut isumaqatigiisummi nassuiarneqarpoq. Malinnaaqatigiit suliaqarnerat politikikkut isumaqatigiisummut naapertuuttumik ingerlanneqarpoq. Avatangiisinut suliaasaqarfimmi Naalakkersuisoqarfimmut sukkulluunniit pisortaasoq Namminersorlutik Oqartussanit aallartitaasimavoq.

Nuna mingutsinneqarsimaneranut tunngasoq taamanikkut Naalakkersuisuusut 2013-imi aggustimi saqqummiunneqarpoq. Taamanikkut Naalakkersuisuusut aalajangerput, issumut "eqqagassatut navianartutut" suussusilernerqarsimasumut Dundas-imi sumiiffimmi inissiivissamik ataavartussamik aammalu avatangiisitigut akuersaarneqarsinnaasumik pilersitsisoqartariaqassasoq. Kiisalu inissiiviusumi akuutissat uumaatsut, akuutissat uumassusillit imaluunniit kissassutsikkut suliarinninnissaq aallartinneqassanngitsoq.

Naalakkersuisoqarfiup siunnersortaa naliliivoq inissiinissaq aaqqiissutissatuaasoq, aningaasaqarnikkut killissaliussat tamarmiusut iluanni ingerlanneqarsinnaasoq. Iisimaneqartut politikikkut isumaqatigiisummi, illit isumaqatigiisutaasussatut aalajangiiffigisarni, allassimavoq, avatangiisinut tunngasunik suliaqarnerit naalagaaffimmit aningaasalersorneqarnissaat pillugu apeqquq qaqeqqinneqarsinnaanngitsoq. Kissassutsimik, akuutissat uumassusillit imaluunniit akuutissat uumaatsut atorlugit suliarinninneq allatut aaqqiissutissaasinnaagaluarpot. Naalakkersuisoqarfiup siunnersortaa naliliivoq suliarinninnerit taakkua marlunnik kisisitalimmik millionikkaanik aningaasartalinnik Kalaallit Nunaata immikkut akiligassaqalerneranik malitseqarsimassagaluartut.

Tamatuma saniatigut 2013-imi taamanikkut Naalakkersuisuusut isumaqarput, avatangiisitigut akuersaarneqarsinnaasumik inissiivimmik ataavartussamik pilersitsinissaq politikikkut isumaqatigiisummi siunertaasunut naapertuuttoq. Politikikkut isumaqatigiisummut siunertaasoq, ilisimariigartut, tassaavoq eqqagassat sinerissamit aamma imaani avatangiisinit peerneqarnissaat. Taamaalilluni inissiivik sineriak qimallugu sumiiffimmi eqqakkanut allanut inissiivittut atorneqareersumi, inissisimavoq, takuuk isumaqatigiissut 2011-imeersoq.

Nunameersut mingutsinneqarsimasut pinngortitami nunap ataani itisuumi inissinneqarput, nuna qeriuannartoq nunameersunit mingutsinneqarsimasunit taakkunanga qaffasinnerulersillugu. Taamaalilluni nunameersut mingutsinneqarsimasut ullumikkut nunap ataani 1,5 meterit missaani ataatsimoorlutik serminngorsimapput. Itisuumi inissisimaneranni nunameersut mingutsinneqarsimasut taakkua aamma aasap qaammataanni panertannginnissaat qulakkeerneqarpoq. Peqatigisaanik inissiinerup suliarineqarnerani nunamut naleqqussarneqarpoq aammalu sumiiffik tulluuttumik kusanartumillu qimanneqarluni. Inissiinermik aaqqiissuteqarnermi teknikkikkut aaqqiissutissat aammalu suliatigut nalilersuinerit suliniummi naalakkersuisoqarfiup avatangiisinut siunnersortaannit suliarineqarput. Aammalu oqaatigineqartut taamanikkut Naalakkersuisuusut 2013-imi inissiinissamut aaqqiissutissaq akuersissuteqarfigaat.

3. Saliisimanerup naamassineqarneranut atatillugu Naalakkersuisunit qulakkeerneqarsimava ilumut pinngortitamut avatangiisinullu seerisunik mingutsitsisoqannginersoq?

Akissut: Sisamangorneq ulloq 14. august 2014 sanatitsisumut siunnersorti aamma avatangiisinik nakkutilliisoq ukiup ataatsip qaangiunnerani misissuipput. Misissuineq nakkutilliinermi allakkiami sukumiisumik nassuiarneqarpoq, taannalu Naalakkersuisut nittartagaat aqputigalugu pissarsiarineqarsinnaavoq. Misissuinermi ilaatigut inissiivinni nunaminertat aamma imaanni putut misissorneqarput, aammalu sumiiffimmi takuneqarsinnaasunik uuliamik qallersimasunik imaluunniit uuliasunnitsunik malussartoqanngilaq. Tamatuma saniatigut oqaatigissallugu pingaaruteqarpoq *avatangiisit ajoquserneqarnissaat pinngitsoortinniarlugu iliuuseqarnissaq* – iliuusissat avatangiisit sunnerneqarnissaannik pitsaaliuisussat – kisianni sumiiffimmit eqqagassat tamarmik peerluinnarneqarnissaannik ilaqanngitsoq, pillugu politikikkut isumaqatigiissuteqarsimagavit. Assersuutigalugu eqqakkat siusinnerusukkut eqqaavissuarneersut (TAB-1), Dundasip qaqqata avannamut kangiani sinerissami inissisimasut, assallugit qaqqinneqarput aammalu assigiinngitsukkaarlugit immikkoortiterneqarlutik, tamatumalu kingorna assigiinngitsumik iliuuseqarfigineqarlutik. Assersuutigalugu saviminik atoqqitassanngorlugit assartorneqarput, eqqakkalli ulluinnarni eqqagassanut assigusut salinneqarput tamatumalu kingorna imaani avatangiisiniit ungasinnerulaartumut sumiiffimmut naleqqunnerusumut nutaamut inissinneqarlutik. Politikikkut isumaqatigiissut, nakkutilliinermi allakkiaq il.il. Naalakkersuisut nittartagaat aqputigalugu pissarsiarineqarsinnaapput.

4. Ummannatoqqami saliinnermut atatillugu akissummi 17. Februarimeersumi immikkoortoq 2-mut tunngatillugu misissueqqissaarnerit inernerinik naliliisimaneq qanoq ippa?

Akissut: Tassani nakkutilliinermi allakkiaq, Naalakkersuisut nittartagaat aqputigalugu pissarsiarineqarsinnaasoq, innersuussutigissavara, taamaallutik apeqquternut sapinngisamik tamakkiinerpaamik akissutissarsinnaassallutit.

5. Nunaminertamik EU-mut eqqusseqqusaannginnermik aalajangersagaq immikkorluinnaq ittumik sanioqqunneqarsinnaaneranut periarfissaqartitsinngila?

Akissut: Tusagassiuutitigut nalunaarummi 10. april 2015-imeersumi oqaatigineqartut Danmarkimut nunameersunik nassiussisarneq pillugu Danmarkimi Pinngortitanut Inuussutissarsiornermullu Aqutsisoqarfimmut Naalakkersuisoqarfiup siunnersortaa attaveqarpoq. Pinngortitamut Inuussutissarsiornermullu Aqutsisoqarfiup 2013-imi juunimi nalunaarutigaa, nunameersut Kalaallit Nunaanninngaaneersut eqqussinissamut inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaasut. Inerteqquteqarneq naasunik aamma naasuneersunik il.il. eqqussuisarneq pillugu nalunaarummi nr. 1301, 17. december 2012-imeersumi imm. 14, ilanngussaq 3-imi nassuiarneqarpoq.

Maannakkut Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinermit Naalakkersuisut isumaqarpunga siunissami assigusunik saliinissani, saliinissamut suliassarpiaq akisussaaffigilerlugu politikikkut isumaqatigiissuteqannginnissaq pingaaruteqartoq. Tamatumunnga taarsiullugu saliinerup tamakkerlugu naammassineqarnissaata tungaanut salineq mingutsitsisut akisussaaffigisariaqaraluarpa. Tassami saliinnermik suliassat taama angitigisut tamatigut annertoerujussuarnik nalorninartortaqartarput. Allat qimataannut akisussaaffimmik tiguisarnerup annaasaqaataasinnaanera

annertuallaarpoq. Mingutsitsisup salinissamut akisussaatinnerani, mingutsitsisup aningaasartuutit tamaginnik akiliinissaa qulakkiissavarput.

6. Umiarsuit takornariartaatit ukiumut qanoq amerlatigisut nunatta sineriaanut tikittarpat?

Akissut: Akissut matuma kingulianiittoq Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmit piniarneqarpoq. 2014-imi umiarsuit takornariartitsisartut ataatsimut katillugit 35-iupput, taakkunanga 17-it tassaallutik umiarsuit paasisassarsiorfitsisut 200-it inorlugit ilaasoqartut, 10-it 200-500-inik ilaasoqartut, 5-it 500-1200-inik ilaasoqartut, aammalu 3-it 1200-it sinnerlugit ilaasoqartut. Tassani ukiuni kingullerni tallimani agguaqatigiissillugu ukiumut umiarsuit katillugit 33-iusimasut takuneqarsinnaavoq.

7. Taakkunanga nakkutilliineq qanoq ingerlanneqartarpa?

Akissut: Akissut matuma kingulianiittoq Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit piniarneqarpoq. Umiarsuit takornariartaatit Kalaallit Nunaannut angalasut nakkutigineqarnerat, umiarsualivinni naalagaaffiup nakkutilliineratigut ingerlanneqartarpoq. Taamaattoq umiarsualivinni naalagaaffiup nakkutiginninnera, nakkutiginninnermut naalagaaffimmit erfalasoqarfiusumit oqartussaasunit ingerlanneqartumut tapertaasoq, isiginiassallugu pingaaruteqarpoq. umiarsualivinni naalagaaffiup nakkutiginninnerani umiarsuit piumasaqaatigineqartumik nunani tamalaani akuersissummik allagartaqarnerat misissorneqartarpoq, taamatullu umiarsualivimmi naalagaaffiup nakkutiginninnerani inspektørip umiarsuup ataatsimut isigalugu qanoq issusaa paasiniartarparaa. Tamatuma kingorna pissutsit aaqqittariaqartut isumaqarnissamut ersarissumik pissutissaqarpat, annertusisamik misissuineq ingerlanneqartarpoq. Søfartsstyrelsen umiarsuarni takornariartaatini Kalaallit Nunaannukartussani umiarsualivimmi naalagaaffimmit nakkutiginninnerani aamma umiarsuit issittup imartaani angalanermut tunngatillugu nunani tamalaani inassuteqaataasunik malinninnerat apeqqutigineqartarpoq, aammalu issittup imartaani angalanermut danskit immikkut maleruagassai malinneqarnerisut misissorneqartarluni.

Taamatuttaaq imarsiornerup isumannaatsuunissaanut pitsaaliuineramik suliniuteqarneq aalajangiisuulluinnartumik pingaaruteqartoq eqqaamassallugu pingaaruteqarpoq. umiarsuarni ilaasartaatini isumannaallisaaneq, Kalaallit Nunaata imartaanut angalanissaq sioqqullugu, iluarsineqareersimasariaqarpoq. Takornariartaatinik umiarsuaatillit Kalaallit Nunaata imartaani angalasussat tamarmik, isumannaallisaanermut tunngasunik ataatsimoortunik, Issittumi imaatigut angalanermut isumannaallisaanermut maleruagassanik aamma nunani tamalaani inassuteqaatinik imaqartumik pissarsisarput.

Søfartsstyrelsen tamatuma saniatigut danskit umiarsualiviannit nakkutiginninnermigut pitsaaliuineramik suliniuteqarnerup ingerlateqqinneqarnissaa pitsanngorsaaviginissaalu aalluppaa. Tamanna minnerunngitsumik Kalaallit Nunaanni umiarsualivinni naalagaaffiup nakkutiginninnerata, nunami sumiiffinni pissutsit pissutigalugit annertuunik unammilligassartaqarnera aammalu annertuunik aningaasartuuteqarfiusarnera, tunngavigalugu isiginiarneqassaaq, tassanilu ilaapput umiarsualiviit angissusaat aammalu umiarsualiviit akornanni isorartussutsit annertoorujusuunerat. Umiarsuarni

takornariartaatini danskit umiarsualiviannut tikittuni tamaginni, taakkua Kalaallit Nunaanni umiarsualivimmut angalanissaat sioqqullugu, sapinngisamik umiarsualivimmi naalagaaffiup nakkutiginninneranik suliaqarnissaq Søfartsstyrelsi pingaartittarpaa. Umiarsuaq takornariartaq Kalaallit Nunaannut kingusinnerusukkat angalanissamik pilersaaruteqartoq qaqugukkat danskit umiarsualiviannut tikissanersoq Aqutsisoqarfimmut ilisimannilersitsisunik suleriaatsinik atuutsitsisoqarpoq. Taamaattoqarsimatillugu umiarsuaq misissuiffigineqartarpoq, aamma misissuinissamut malaruagassat nalinginnaasut malillugit umiarsualivimmi naalagaaffiup nakkutiginninnissaa malillugu suliaqarfigineqartussaangikkaluarpataluunniit.

Søfartsstyrelsi 2014-imi umiarsuarni takornariartaatini 12-imi, danskit umiarsualiviannut tikittuni, aammalu umiarsuaq takornariartaat kingusinnerusukkat Kalaallit Nunaannut angalanissamik pilersaaruteqartoq Søfartsstyrelsi ilisimasaqarfigisaanni, tamaginni nakkutilliilluni misissuinerit ingerlappai. Tamatuma saniatigut taamatuttaaq Søfartsstyrelsi 2014-imi umiarsuarni takornariartaatini pingasuni suli allani Kalaallit Nunaanni umiarsualivinni nakkutilliilluni misissuivoq. Oqaatigineqarpoq Søfartsstyrelsi nakkutilliilluni misissuinerata nalaani annertuunik isumannaallisaanikkut kukkunernik imaluunniit amigaataasunik paasisaqartoqarsimangitsoq.

8. Umiarsuarujussuaq takornariartaat ataaseq agguaqatigiisillugu nunatta eqqaaniinnermini pinngortitamut avatangiisinullu qanoq atsigisumik mingutitsisarnersoq naatsorsorneqarsimavaa?

Akissut: Avatangiisinut, Pinngortitamut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfik naatsorsuinernik taamaattunik suliaqartoqarsimaneranik ilisimasaqanngilaq.

9. Ilulissat kangerluani aqutsinermut pilersaarutip nutarterneqarneranut atatillugu kangerluup ilaani snescooterinik angalasarneq inerteqqutigineqarniarppaa?

Akissut: Ilulissat Kangerlua eqqissisimatitaavoq aammalu *"Ilulissat Kangerluata, Kangiata, eqqissisimatineqarnissaa pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 10, 15. juuni 2007-imeersumi"* § 6, imm. 4 naapertorlugu qamuterallannik ingerlaarnissaq akuerisaanngilaq. Kangerluup ilaani sumiiffimmut eqqissisimatitaasumut ilaanngitsumi qamuteralaat inerteqqutaalersinneqarnerat, *"Assartuutit motorinik ingerlatillit atornerarneri pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 10, 10. oktober 2013-imeersumi"*. § 4, imm. 2 naapertorlugu kommunip maleruagassiaatigut pisinnaavoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga